

Preek 26-02-2017

Ds Richard Vissinga

Lucas 18, 31-43 1 Kor 13

Zondag Quinquagesima

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Vandaag, 50 dagen, zeven weken voor Pasen, de laatste zondag voordat woensdag de Vastentijd begint, richt het evangelie onze aandacht op Jeruzalem, de stad van de vrede.

Straks, 50 dagen, zeven weken na Pasen, gaat de weg vanuit Jeruzalem naar de uiteinden van de aarde.

In deze tweemaal zeven weken, in deze honderd dagen, van opgaan naar Jeruzalem, van ondergaan in Jeruzalem, van uitgaan uit Jeruzalem wordt ons hart gericht op de kern van de heilsgeschiedenis, de geschiedenis van God met en voor mensen.

Op deze zondag richt het evangelie onze aandacht op Jezus en een blinde en de epistellezing op de liefde.

Jezus richt de aandacht van zijn leerlingen op Jeruzalem.

Dat is niet alleen een stad, maar in de eerste plaats een naam met een grote belofte.

Wie Jeruzalem zegt roept daarmee een oud verlangen wakker, van hoe het ook zou kunnen zijn in het goede land van God, als mensen in vrede zouden samenleven.

Profeten hebben de droom levend gehouden, dat het ooit zo ver zou komen.

Jezus richt zijn leerlingen op de stad waarover de profeten hebben gesproken, de stad van de vrede, de stad van de blijdschap.

Daar gaan de woorden van verlangen en hoop werkelijkheid worden. Jezus gaat tot vervulling brengen en aan Jezus zal in vervulling gaan wat van geslacht op geslacht is overgeleverd.

Maar op wel heel wondere wijze. Daar moeten je ogen wel voor geopend worden.

Anders zie je niets anders dan een mislukt leven en niemand anders dan een mislukt mens.

Zoals er zoveel geweest zijn en zijn tot op vandaag. Hoop die de bodem is ingeslagen, droom die bedrog blijkt te zijn.

Maar eerst stukt haast het bericht, als blijkt dat er vier woorden nodig zijn om het karakter van de opgang naar Jeruzalem te beschrijven:

in de eerste plaats overgeleverd worden aan de heidenen; dan bespot, gesmaad en gespuugd worden, vervolgens gezeseld en gedood, en tenslotte opstaan.

De weg naar Jeruzalem, de stad waar de beloften in vervulling gaan, waar hoop en verlangen werkelijkheid worden, dat is een weg van ondergang en opgang, een weg door de diepte heen, zelfs door de diepte van de dood heen.

Het is de weg die zo kenmerkend is voor het volk van God, dat onderweg is, zoals ze dat is vanaf het begin, lang geleden al vanuit Egypte, de diepte van het doodsland, door het water van de Schelfzee, door de woestijn heen naar het Beloofde Land.

Maar de leerlingen van Jezus begrepen niets van deze dingen. De betekenis van Jezus' woorden bleef voor hen verborgen, en ze konden maar niet bevatten wat hij had gezegd.

Zo tekent Lucas hun verblindheid.

In één adem door vertelt Lucas nu van de genezing van een blinde, Bartimeus volgens Marcus, en bij Matteüs zijn het er twee, daar vlak bij Jericho, die Jezus hetzelfde toeroepen.

't Is ook Matteüs die ons vanuit de Joodse traditie vertelt dat een zaak op het getuigenis van twee vaststaat: twee blinden die roepen om ontferming vanuit de diepte van hun ellende en die worden genezen.

Eén of twee, hoe dan ook, een groter contrast is haast niet denkbaar: Jezus' meest nabije leerlingen, die niet zien en deze blinde, die in zijn blindheid tot in de diepte ziet wie hier voorbijgaat op weg naar Jeruzalem.

Hij roept Jezus aan met die koningstitel: Zoon van David, heb medelijden met mij. Kyrie eleison. Deze blinde kent de Bijbel ook, hij weet van de opgang naar Jeruzalem en hoe die verbonden is met de heerschappij van Gods knecht David. In die rij staat Jezus en daarom roept de blinde: Zoon van David, ontferm u over mij.

Maar de mensen proberen de man tot zwijgen te brengen. Blijkbaar verstaan ze de roep van de blinde als een politieke leus. Er waren in die dagen immers heel wat revolutionairen, die optrokken naar Jeruzalem om daar de stad van de vrede uit te roepen, als 't niet anders kon ook met geweld. Zoon van David, dat kan die blinde man maar beter niet schreeuwen, om alles wat er in meekomt, in die naam, door alles wat er mee wordt opgeroepen.

Maar hij blijft schreeuwen. Net als de zonen en dochters van Israel in Egypte bleven roepen om gehoor te vinden. Net als zij weigert hij zich neer te leggen bij zijn situatie. Zo lang het vuur van de hoop nog niet is gedoofd, kan het aangewakkerd worden en weer gaan vlammen.

Jezus, de Zoon van David vernieuwt de hoop in zijn leven.

De blinde met zijn geroep vindt gehoor bij Jezus. Hij staat stil en vraagt hem wat hij wil dat Jezus doet. Vandaag zeggen wij: hulp richt alleen iets uit, als iemand ook geholpen wil worden, als iemand tot hulp gemotiveerd is. Daarom schiet aangeboden hulp ook zo vaak aan het doel voorbij.

Maar voor deze man is het duidelijk: hij wil ziende worden. En op het woord van Jezus: word ziende; uw geloof heeft u behouden, wordt hij ziende. Na eerst het Kyrie geroepen te hebben, zingt hij nu het Gloria - Godlof!

Het gaat hier niet om een medisch wonder, dat Jezus doet, omdat Hij als Zoon van God almachtig is. Het evangelie tekent Jezus nergens als wonderdoener. Alleen wie oppervlakkig de verhalen over Jezus leest kan die indruk krijgen. Elk wonder van Jezus is een teken, dat heen wijst naar God, naar zijn wil en naar de openbaring van zijn liefde en genade. Wat God met mensen en met zijn schepping voor heeft, dat wordt zichtbaar in genezingen en opwekkingen. Wonderen zijn eigenlijk paasberichten in het klein, toegesneden op de menselijke maat, geschiedenissen waarin mensen zoals wij nieuwe moed vatten, opstaan en op weg gaan, met open ogen, open oren, stevige benen, gave handen.

Deze blinde, die in al zijn blindheid al zag wie hier voorbij ging, wordt nu de eerste, die gaat zien en loven om wat hij heeft gezien, terwijl Jezus' meest nabije leerlingen niets zien. Opeens is er iemand, uitgerekend een blinde, die langs de weg van liefdadigheid leefde, die ziet dat de tocht naar Jeruzalem iets geweldigs is. Ook al zal het een ondergang worden, het is ook een opgang, door de diepte heen, naar de opstanding, naar Pasen.

Het getuigt van een diep inzicht in het wonder van het evangelie, dat de Kerk aan deze verzen uit Lucas 18 het Hooglied van de liefde uit 1 Kor 13 verbonden heeft.

Op hoge toon spreekt, nee zingt Paulus daar over de liefde. Hoe vaak zullen die verzen niet gekozen zijn voor een trouwviering?

Maar wie ze goed leest en tot zich laat doordringen, die beseft, dat deze woorden te groot en te hoog zijn voor ons. Zo zijn wij niet. Zo liefhebben kunnen we niet.

Paulus beschrijft hier geen ideaal, dat hij ons voorhoudt. Hij heeft een mens voor ogen die zo heeft liefgehad, een mens van vlees en bloed, geboren uit de Geest. Hij beschrijft de liefde van God zoals we die in Jezus Christus hebben ontmoet. Hij is Gods liefde, Gods vleesgeworden liefde.

Een liefde die er vanaf het begin op uit is geweest anderen, kwetsbare, zieke, eenzame, uitgestoten, geminachte, in zichzelf en in het leven vastgelopen mensen weer op te richten, te doen opademen en te bevrijden.

De bron waaruit hij dat deed en kon blijven doen, dat is de liefde, waarover Paulus spreekt in 1 Kor 13. Zo kon hij vasthouden aan de wil van zijn Vader en aan de mensen voor wie Hij gekomen was.

Zo kon Hij met zijn leerlingen op weg gaan naar Jeruzalem, met de dood voor ogen.

Zo horen de evangelie- en de epistellezing bij elkaar, als stroom en bron.

Wij die dit evangelie horen zijn niet alleen toehoorders, maar hebben ook deel aan het leven.

Kennen de last die het leven oplegt, van ziekte, eenzaamheid, buitengesloten-zijn, van vervreemding met zichzelf, met anderen, met God, van vastgelopen zijn, het conflict tussen wie ik zo graag zou willen zijn en wie ik feitelijk ben en de grote moeite om mijzelf te aanvaarden.

Met de blinde roepen wij: Jezus, waarachtige God, Zoon van David, ontferm u over ons.
De Kerk heeft zich zijn gebed toegeëigend en tot haar meest eigen gebed gemaakt.
Wij zouden wel net zo direct genezing willen ontvangen als de blinde in het evangelie: Heer ontferm u, Christus ontferm u, Heer ontferm u.
Het Gloria, dat zingt de kerk met Pasen en sinds Pasen elke zondag.
De Kerk verkondigt Jezus als het Lam van God, dat de zonden van de wereld heeft weggedragen - en daarbij denken we aan al die dingen van daarnet, die zo zwaar op ons kunnen drukken - wat ons aan donker overkomt en wat wij zelf aan donker oproepen voor anderen - weggedragen, weggedaan, en die uiteindelijk alle tranen van de ogen zal wissen, die alle dingen nieuw zal maken.
Soms worden wij van die grote toekomst al iets gewaar in het hier en nu; dat nu al tranen worden gedroogd, treurenden getroost, zieken genezen, gebogenen opgericht, dat mensen bij elkaar op adem mogen komen, wonden worden verzorgd, vervreemding wordt opgeheven, vijandschap doorbroken. Waar dat gebeurt, daar vangen wij een glimp op van Jezus en van zijn toekomst.
Daarom vatten wij telkens weer nieuwe moed voor onze weg door het leven.
Amen